

PROFESIONALNE ASOCIJACIJE - KLJUČNI ELEMENT PROCESA PROFESIONALIZACIJE PODRUČJA OBRAZOVANJA ODRASLIH¹

- Sažetak -

U radu je iz naučno raznorodnih uglova pozicioniran problem profesionalnog udruživanja, a posebno je rasvetljavan njegov značaj za proces profesionalizacije područja obrazovanja odraslih. Prikazani su rezultati istraživanja koji u prvi plan ističu značaj formiranja profesionalne asocijacije za razvoj profesije andragoga, ali i značaj adekvatnog profesionalnog pripremanja na percepciju različitih aspekata sopstvene profesionalne asocijacije. Izdvojeno je i objašnjeno delovanje različitih činilaca iz bio-socijalnog, radnog i organizacionog kompleksa na percepciju različitih aspekata sopstvene profesionalne asocijacije.

Ključne reči: profesionalne asocijacije, profesija, profesionalizacija, andragoški kadrovi

Fenomen profesionalnog udruživanja

Savremene društvene nauke obiluju pokušajima objašnjenja razloga, uslova i karakteristika profesionalnog udruživanja, te uloge i promena do kojih dovodi stvaranje profesionalnih asocijacija. U analiziranoj dostupnoj literaturi (detaljnije u: Ovesni, 2007) profesionalno udruživanje i/ili profesionalne asocijacije često se posmatraju kao: osnovno svojstvo profesije (različito od udruživanja u sindikalne, nevladine ili vladine neprofitne organizacije), jedan od dvaju ekstrema dinamičnog kontinuuma profesionalizacije, sredstvo za kontrolu stepena i obima moći, sredstvo za kontrolu profesije ili sredstvo za kontrolu profesije i države, ili kao refleksija: (a) delovanja pose-

---

¹ Rad je deo projekta Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine Republike Srbije (br. 149015).

1999; Ratigan, prema: Goodlad, Soder & Sirotnik, Eds., 1990; Mott, in: Mott & Daley, Eds., 2000. i dr) za neke druge profesije (nastavnika, lekara, advokata, medicinskih sestara...). Međutim, kada se u obzir uzmu druge studije u kojima je postavljeno pitanje procene ispunjenosti zahtevanih standarda među pripadnicima profesionalnih asocijacija koje deluju na području obrazovanja odraslih, onda postaje jasno da gotovo svi istraživači izveštavaju o sličnim tendencijama (Cervero, 2000; Fleming, 2000), a da o tome ima izveštaja i s drugih područja koja nastoje da se profesionalizuju (Boissonneau, 1980; Green et al., 1984). Ovi nalazi posebno su andragoški značajni jer su često ugrađivani u najširu osnovu postavljanja zahteva za mandatornim (obaveznim) kontinuiranim profesionalnim usavršavanjem (detaljnije u: Cervero, 2000).

Pored toga, zanimljiv je i nalaz dobijen o ovom pitanju da, kao i kod percepcije artikulisanoosti profesionalne moći, i na procenu kontrole ispunjenosti zahtevanih standarda među pripadnicima profesionalnih asocijacija kod NPP muškog pola statistički značajan uticaj imaju način profesionalnog angažovanja i obrazovni nivo njihovih očeva. Međutim, složenost ovog nalaza koji ukazuje na povezanost percepcije artikulisanoosti moći i kontrole profesionalnog područja, kod muškaraca, s izvesnošću posla koji se obavlja i s očevim obrazovnim nivoom, nadilazi predmet ovog istraživanja i zadire duboko u psihološka tumačenja moći. U andragoškom smislu, ovaj nalaz ukazuje na potrebu intenzivnijeg ohrabririvanja NPP muškaraca zaposlenih na području obrazovanja odraslih da učestvuju u obrazovnim aktivnostima u kojima je akcenat stavljen na sticanje profesionalnih andragoških znanja, kao i u aktivnostima kontinuiranog profesionalnog usavršavanja.

- Abstract -

This study offers one multidisciplinary approach to the problem of the professional associating, particularly highlighting its importance for making the adult education more professional. Research results that underline the importance of establishing a professional association for andragogues development as well as the significance of adequate professional preparing to better perception of various aspects for establishing ones own professional association.

Key words: professional associations, profession, making adult education more professional, andragogical personnel.